

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 19.

V Ljubljani, v soboto 24. januarja 1885.

Letnik XIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 23. januarja.

Vojaška postava.

V današnji seji državnega zbora odgovoril je minister za deželno brambo na Oberndorferjevo interpelacijo, kako je s polajšanji pri oprostitvi od vojaščine? Gosp. minister je rekel, da se je vlada ozirala na posamezne prosilce in jih oprostila kolikor je bilo mogoče, kar najbolj priča to, da je bilo, odkar postava velja, dozdej vsega skupaj vojaščine oproščenih 170.880 prosilcev, t. j. 21 odstotkov za vojaščino zmožnih mladeničev. Dalje vlada ne more segati, ker bi sicer prišla v nevarnost, da ne dobi potrebnega števila vojakov. Ko je odgovoril še minister Pino na neko interpelacijo zaradi zveze nekterih železnic na Českem, in novi česki poslanec storil obljubo, pričel se je obravnavati

dnevni red.

Najprej je bil izvoljen baron Romaszkan v železnični odsek, potem pa ste bili postavi zoper socialiste in o rabi smodnika in dinamita izročeni novemu odseku 24 udov. Pri tretji točki, prvem branji vladnega predloga o volilni premembi za predkraje Dunajske, vnel se je obširen razgovor, pri katerem so se oglasili poslanci Exner, Fürnkranz in Matscheko, pa bi bili govori še nekteri drugi, ko bi ne bil sprejet konec obravnave. Predlog se je izročil volilnemu odseku, postavni načrti o povrnitvi nekterih državnih podpor pa budgetnemu odseku. Pri vravnavi rek in vodá na Gališkem vnel se je zopet razgovor; Rus je priporočal, naj bi se v tem oziru gledalo tudi na druge dežele, Menger pa je trdil, da je tako ravnanje, kakor se priporoča za Galicijo, čisto kaj novega. Ko to pišem, Menger še vedno govori, dasi teče že tretja ura popoldne. Ni toraj upati, da bi bil tudi danes rešen ves dnevni red, ampak bo najbrže še kaj ostalo za prihodnjo sejo, ki bo v torek 27. t. m.

Grof Hohenwart.

O grofu Hohenwartu čujem, da zaradi nove visoke službe, ktera mu je bila podeljena, skoraj ni mogoče, da bi še ostal v državnem zboru kot poslanec, in da bo s prihodnjim letom poklican v gospodsko zbornico. Trditelj liberalnih listov, da je njegova veljava ob tla, bode morda imela ta nasprotni vspeh, da se središna kluba, ki sta bila nekdanj zružena pod vodstvom Hohenwartovim, zopet združita v en sam klub. Vsaj se to snuje in nemogoče ni to doseči, ker vsi preživijo čutijo, da ima vsak klub le tedaj kaj veljave, ako ima zadostno število udov. Zato so se zoper vstanovitev posebnega jugoslovanskega kluba izrekli vsi naši poslanci izvemši g. Božidara Raiča, kteri meni, da bo le tedaj mogoče kaj doseči za slovenske dežele, ako osnujejo njih poslanci poseben klub. Drugih razlogov, kakor samo nado, da bode potem morda bolje, menda pa tudi on nima za osnovo posebnega kluba.

Pruski Poljaki in enakopravnost.

Kakor znano, nimajo katoliški Poljaki, ki zdihejo pod težko roko Bismarkovo, ravno svojega po-

ložaja z rožicami postlanega, bodisi že gledé enakopravnosti v veri, bodisi jezika.

Prosto izvrševanje verskih dolžnosti jim opovira, kakor huda mōra — kakor sploh vsem katolikom — tako zvana postava „O pregnanstvu katoliških duhovnov“, zadevajoča neprivojleno izvrševanje cerkvenih obredov 4. maja 1874. l. Že ta dan nam znači, kaj namerava ta postava. Je jedna onih slaboglasnih majevih postav, pod kterimi zdihuje cerkev že deset let v cesarstvu strahu božjega — ali kali? Razlikuje se pa ta od družih le o tem, da je veljavna za celo nemško cesarstvo, ko se druge smejo večinoma izvrševati le na Pruskem. — Postava „o pregnanstvu duhovnov“ je jedna najkrivičnejših, ki so se kedaj skovale proti katoliški cerkvi. Sme se uvrstiti v jedno vrsto z ono postavo, ki jo je skoval rimski cesar Deoklecijan v začetku četrtega stoletja proti kristijanom. Zarad tega jo obsoja vse, bodisi prijatelj, bodisi sovražnik katoliške cerkve, da je le prijatelj pravi svobodi in ne despotizmu. Je najzlobnejši izrastek tako zvanega kulturnega boja.

Ker je od tega mnogokrat govorjenje in znabiti kakemu čitatelju manj znan obseg te postave, hočemo ga ob kratkem navesti. Glasi se tako-le: „Če pride le v preiskavo kak duhoven, ki je bral sv. mašo, prevedel umirajoče s sv. zakramenti, ali opravil kakov drug cerkven obred, sme se že pregnati zaradi tega iz določenih okrajev ali dežel — če tudi še ni obsojen.“ Je li to pravica?

Kakor hitro pa je duhovnik obsojen zaradi tega, ker je skazal umirajočemu slednjo duhovniško ljubav, da ga je obiskal in prevedel z zakramenti za umirajoče, sme se pregnati iz celega nemškega cesarstva. Razun tega zgubi pa še domovinsko pravico. Lahko si mislite, koliko nadlog in zlá je moral pretrpeti že v teku desetih let marsikteri vestni duhoven, ki se ni zmenil za to postavo po zgledu apostelnov, češ, „Bogu je treba bolj pokornemu biti, kakor ljudem“.

Gledé na navedeno, pač lahko zdihnemo: Oj, kako lahko je pri nas prejemati sv. zakramente, ter jih deliti; — s kolikimi težavami pa združeno po sosednih deželah: Se li kažemo vredni tega blagoslova?

Ravno koncem preteklega leta se je poročalo iz Orzove, da je sodnija obsodila P. Krescencija, iz reda kapucinov, na 30 mark globe zaradi tega, ker je katoliškemu ljudstvu v cerkvi oznanoval besedo božjo. Če ubogi menih ne bode zamogel plačati denarne kazni — mora iti v ječo. — Če pa kakov židovski rabinar iz Galicije prehodi tudi vso Posenko pokrajino ter pridigova zbrani židovski množici, ne zakrivi se mu ne tudi jeden las. In to naj se zove toleranca, enakopravnost!? pristavlja katoliški list „Germanija“. — Kaj pač porekó lopovi, tatje in goljufi, ko dobé v osebi P. Krescencija novega tovariša!

Katoliki se sicer poslužujejo vseh pripomočkov, da bi se osvobodili tega neznosnega stanu in položaja. V nemškem državnem zboru je voditelj katolikov, poslanec Windthorst, stavil že trikrat predlog, naj se odstrani ta postava.

Državni zbor ga je tudi že trikrat sprejel, in sicer v 12. dan januarja 1882. l. z 233 glasovi proti 115, in drugi pot l. 1884 v 11. dan junija z 217 glasovi proti 40, ali zvezni sovět ga je obakrati zavrgel. — Zategadel je Windthorst v tretje pred-

lagal, naj se odpravi ta postava; državni zbor je tudi z veliko večino v 3. dan decembra 1884 z 217 glasovi proti 93 sprejel nasvèt.

Kaj bode učinil v tretje zvezni sovět? O tem ni nikakega dvoma. Saj se je Bismark dovolj jasno izrazil o tem. Prusija, — rekel je, — potrebuje te postave zaradi poljskih duhovnov. S takim govorjenjem in dejanjem, meni na to Windthorst, silijo se ubogi Poljaki le k vstaji in uporu. — In res, vse stranke, izvemši nacional-liberalce in nekaj pristašev vlade, so glasovale za ta predlog; da, še celó socialdemokrati, ki so očividno najhujši sovražniki države in cerkve.

Kako malo je Bismarku mar zljajšati Poljakom stanje in skleniti mir s cerkvijo, svedoči nam tudi zopetno umeščenje Gnezen-Pozenske škofije. Po Bismarkovem glasilu bode Prusija v politično-cerkvenem stališči le takrat odjenjala, če sprejme Vatikan od pruske vlade nasvetovanega kandidata kot naslednika Ledohovskemu. — Papeževa stolica je v teku obravnave nasvetovala že šest kandidatov s pristavkom, da z definitivnim odpoklicom Ledohovskija ob jednom tudi vlada vstreže papeževi želji gledé vzgoje duhovnov in jurisdikcije škofov. O tej zahtevi Leona XIII. pa neče vlada nič vedeti; marveč zahteva Bismark z železno silo, naj je naslednik oni, ki ga sam predlaga. Ta kandidat pa po rodu ni Poljak. Sv. stolica pa hoče gledati na to, da pride na Ledohovskijevo mesto mož, ki vživa ljubezen in zaupanje poljskega naroda in duhovščine. Ta reč bi se bila že zdavnaj dognala, ko bi vlada imela resno voljo Poljakom dati versko prostost. Prilike ima dovolj, kakor je razvidno iz poprej omenjenega.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. januarja.

Notranje dežele.

Levičarji pod milim Bogom ničesar bolje ne želé, kakor *razdelitve avstrijskih deželá*. Od deželá, ki so zastopane v državnem zboru, hočejo po vsi sili odkrehniti Dalmacijo, Bukovino in Galicijo. Z ostalimi bi potem radi po svoji volji gospodarili, kakor so bili tega navajeni, ko smo imeli še nemško zvezno državo, ki je bila v Frankfurtu zastopana. Omenjene tri dežele bi zaradi tega tako radi od ostalih odtrgali, ker ondi velja še vedno: „nix Deutsch!“ in bi se jim Poljaki, kakor tudi Dalmatinci jako krepko vpri, če bi jim nikdar nasiteni Nemci prišli tjekaj z vpeljavo nemščine povsod, kakor to pri nas in pri družih Slovanih storiti hočejo. V dosego tega si bodo menda že pri bodočih volitvah prizadevali, če bo le mogoče skupaj spraviti večino, iz ktere bi se potem napravil državni zbor, ki bi jim šel na roko, da bi se jim srčne želje izpolnile in bi se ranjca nemška zvezna država zopet k življenju obudila, t. j. da bi se Avstrija polagoma spremenila v — Bismarkijo. Svesti smo si, da so to le sanje in pene, ktere pa vendar visoko vlado lahko na marsikaj opozorijo, zlasti na neskončno kipeči in goreči patriotizem nemških liberalcev. Naj jih zove kdo kakor hoče, nam niso družega kot prave izdajice očetnjave. Res gnjusno!

Večkrat smo že na tem mestu omenjali, da je bilo v merodajnih avstrijskih krogih že tu in tam govorjenje, da se bodo napravile neke blizo morja ali pa celó na kakem otoku *naselbine za hudodelce*. Govorjenje je bilo deloma o Afriki, deloma o dalmatinskih otokih. Kar so tedaj oni raz-

pravljali, kako in kje bi se kaj takega napraviti dalo, to so drugi, večinoma oficijozni ali vladi organi preklicevali in pobijali, da ni res. Potem je vse vtihnilo. Sedaj pa je stvar sprožil v državnem zboru poslanec Heilsberg z vprašanjem, kaj da je s to rečjo, koliko da je resnice na vsem tem. Vladni zastopnik je priznal resnico takega nameravanja, ob enem pa je opozoril na težave, ki so s tako namero sklenjene. Vlada še ne vé, kam bi bilo uspešnejše obrniti se za kake naselbine, o katerih so v vladnih krogih v resnici dogovori bili, na podlagi katerih se je pravoslovni minister obrnil do ministra trgovine z vprašanjem, če bi mu ne mogel iti na roko gledé vstanovitve prekmorskih naselbin za hudodelce. Trgovinski minister je odgovoril, da mu do sedaj kaj takega ni mogoče. Vkljub temu pa vlada na vprašanje ne bo pozabila. Pri tej priložnosti si ne moremo kaj, da ne bi izrekli svojega začudenja nad tistimi uradnimi časnikarji na Dunaji, ki vsaki reči, ki se po drugih časnikih izvé, resničnost odrekajo, če tudi je resnična, ako ne pride iz njihovega peresa. Tako postopanje ni možko in čitajoče občinstvo le bega. Dobro se spominjamo, da se je minulo leto tako, poštenega občinstva popolno nevedno postopanje, ponavljalo tri ali štirikrat, da so namreč oficijozni glas zagnali, da vlada ne misli na prekmorske naselbine za hudodelce. Taka zanikalna politika morala bi se iz vzrokov dostojnosti že opustiti, kajti silno škodljiva je! Kako naj kdo z veseljem čita, ako se že naprej vé, da vse to, kar mu ravnokar izišli časnik ponuja, ni res, in da bo jutri že razne vladne dementi o tem bral. Tako postopanje narod bega in je vladnih organov popolno nevedno ter ga mora vsak, komur je na resnici kaj ležeče iz celega srca obsojati. Po naših mislih naj bi se „dementi“ le izdajala na laži, nikakor pa ne na zadeve, ki so še v razgovorih, ki se toraj na to ali drugo stran lahko zasučejo, kakor se je to z naravno naselbine za hudodelce ravnokar dokazalo.

V kraljevi prestolnici pod krono sv. Štefana je pri poslednji dvorni veselici osupnilo, da se niti eden cerkvenih dostojanstvenikov ni taiste vdeležil. Časniki so vgbali vzrok in so prišli do sklepa, da je kardinal primas Simor z drugimi škofi to naredil, da je s tem se izrekel proti *preosnovanju zgornje zbornice*. O tem se je pa sedaj kardinal Simor sam oglasil in je javno izrekel, da niti njega in niti škofov ni nagajivost od dvorne svečanosti odvracala, pač pak slabo zdravje, kakoršnega je sedaj kardinal primas. Cerkevni dostojanstvenik je bil že bolehen, ko ga je presvitli cesar v Budapešt klical na avdijenco in je vsled tega tudi takoj po tisti odpoval.

Vnanje države.

Kakor najnovejši telegrami iz Berlina poročajo, odločila se je nemška vlada za ustanovitev *parobrodskih društev* iz Nemškega v iztočno Azijo, Avstralijo in Afriko potom javne oddaje, katero bo podpirala na leto s 5 ali celo s 5½ milijoni mark. Vsake štiri tedne bodo odhajali parniki v Azijo in Avstralijo, v Afriko pa vsak mesec po enkrat. Vozili bodo s hitrostjo po 11½ koncev (nekako 16 morskih milj na uro; morskaj milja se nekako vjema s kilometrom). Pri vsem tem si je pa nemška vlada izgovorila, da mora dotično društvo imeti nove parnike, ki sedanjim razmeram ugajajo in ki morajo na Nemškem izdelani biti. Vozili bodo pod nemško zastavo pošto brezplačno. Kakor najnovejša poročila govoré, so se gledé iztočno-azijskih prog v Berlinu vendar-le za Trst odločili in to na podlagi narodnogospodarskih razmer, ki so sedaj med Avstrijo in Nemčijo. Proti tej določbi si pa mnogo prizadevajo Švicarji, ki bi radi promet po Št. Gotthardski železnici na svojo stran spravili in je bil v tem smislu celo vodja omenjene železnice v Berlinu, kjer je ob enem izročil dotično spomenico. Od tod morda izvira novica, ki se je bila pred tremi ali štirimi dnevi po svetu raznesla, da se je Nemčija za Brindisi odločila. To bi bila postaja, kakor smo že tadaj rekli, ki bi naravnost preko Švice na Nemško blago oddajala. Trst bi pa vodil promet po avstrijskih železnicah.

Med *Grško* in *Angleško* se nekaj pléte, zaradi česar se je že veliko črnila porabilo, do krvi pa menda ne bo prišlo. Stvar je ta-le: Gršk orožnik, ki je imel v kraljevem javnem vrtu stražo, se je silno nespodobno in surovo proti angleškemu konzulu obnašal in se je še menda celo vanj zaletel. Da se angleški dostojanstvenik ni ondi z njim pretepavati niti zamogel niti hotel, se umé; pač pak je celo zadevo naznanil svoji vladi v London. Med to in Atensko pričelo se je takoj na to diplomatično dopisovanje, ki se še dandanes nadaljuje ter je med svetovno državo in pritlikovsko državico, že tako daleč dospelo, da je angleški zastopnik grški vladi predložil že ultimatum svoje vlade, t. j., državno pismo, na katero se je v prejšnjih časih kmalo vojska začela. V tistem „ultimatumu“ Angleži zahtevajo, da se mora dotični orožnik, ki je angleškega zastopnika tako surovo napadel, javno v pričo angleškega konzula, kjer se bo svirala angleška narodna himna, sramotno iz vojaštva izbačiti. Tako zahtevanje se pa Grkom silno ojestro, da preojstro zdi, in na vso moč godrnjajo nad njim. Vlada ga je pa vendar le sprejela, le da bo hitreje stvar dognana. Krvi toraj na noben način ne bodo prelivali, pač pa bodo še nekaj diplomatičnih pisem in zahtevanj med seboj zamenjali, kakor se je to leta

1881, 1882 in 1884 med Avstrijo in Rumunijo, ali lanskega leta med Srbijo in Bolgarijo godilo. Med poslednjima državicama prepir sicer še ni dognan, dolgo pa ne bo, da bode tudi ta končan.

Kitajsko brodovje je dobilo povelje, da naj se proti Formozi napoti na pomoč ondašnjemu cesarskemu brodovju, katero se na boj pripravlja z Francosko. Admiral kitajskega brodovja je Nemeč Sebelin, ki je bil svoje dni v nemški armadi korvetni kapitan. Dvanajst ladij in parnikov mu je pokornih; med temi so 4 križarji, ena fregata, in več manjših parnikov. Popolnoma mu pa Kitajci vendar-le niso brodovja zaupati hotli, ker so mu pridali še nekakega vrhovnega admirala mandarina Voča. Sicer se pa tudi drugih Nemečev na kitajskem brodovju ne manjka. Ako smemo angleškim listom vrjeti, je na vsakem kitajskem parniku zapovednik Nemeč, mašinsti tudi Nemeč in ima kakor za nameček še vsak parnik po 24 nemških topničarjev. Angleški časniki vsi od kraja Francozom svetujejo, da naj ne oprezujejo višje, ako jim je obstanek ondi drag in ljub, temveč naj kolikor mogoče hitro po Kitajcih udarijo, da jih le-ti ne bodo prehiteli, kajti med Kitajci se je razširila misel, da se jih Francozi bojé, ker so jim tako po cení svoje predloge na mir stavili. Kakor so zadeve sedaj na Francoskem, ko imajo za vojsko vnetega novega vojnega ministra generala Lewala, se bodo Kitajci kmalu prepričali, da stvar ni tako lahka, kakor si jo predstavljajo. Admiral Courbet, kterega bo Lewal dobro z vojniki zakladal, bo s svojo spretnost še pokazal, kakor je že ravno v minulom letu, ko je nekaj kitajskih ladij v morje pogreznil.

Izvirni dopisi.

V Ljubljani, 24. jan. Z Dolenjskega došel nam je dopis, v katerem učenec ranjkega dr. Jak. Zupana z ozirom na slavnostni spis prof. Fr. Wiesthalerja v „Zvonu“ (V. 1.) nekatere stvari popravlja, nekatere dostavlja; tako na pr.: Dr. Jakob Zupan je bil tudi nekaj časa kaplan pri sv. Petru v Ljubljani. Ondotni župnik Andrej Ahačič je šel l. 1814 v Šmarje. Zupan mu je toraj rekel: Bis meus parochus, t. j. pri sv. Petru in v Šmarji. Služboval je kot profesor biblije star. zak. do konca šolskega leta 1832; do konca prvega polletja bilo je njegovo obnašanje kakor poprejšnja leta. — Da bi bil dr. J. Zupan kdaj vpričo škofa pridigoval in govoril besede: „Osel je osel, če je tudi Boga nosil“, ni verjetno; pač pa jih je ponavljal večkrat v šoli in zunaj šole. — Tudi od drugih strani dohaja nam popravek, da se to nikdar ni zgodilo v cerkvi vpričo škofa in druge duhovščine. Pridiga njegova pri sv. Petru je znana; znani so tudi nasledki. — Po vsem tem se nam nikakor ne zdí pristojno, priobčevati sedaj stvari, ktere niti njemu niti vrstnikom niso na hvalo. Čemu sedaj v leposlovnem listu vleči na dan duševne pa telesne napake na pr. o osebnih borbah med škofom in profesorjem bogoslovnim, o špehasti suknji, o Krautköpfe, o Mingreliji, o Jakcu in njegovem cinizmu itd. itd.?! Jeli to leposlovno? Jeli to iz čim dalje redkejše hvaležnosti pa na čast slavnemu Slovencu? Ali veléva to morda moderna pedagogika, da se v književni zgodovini razgovarjajo z dijaki tudi take zanimljive črtice?!

Iz Postojne, 23. januarja. Pretečeno sredo imela je naša kmetijska podružnica občni zbor. Zborovanje, katero je otvoril in vodil podružnice predstojnik, velečast. gosp. dekan Hofstetter, bilo je kaj živahno, zanimivo — vnema za napredek kmetijstva hvalevredna. Ukrenilo se je marsikaj koristnega in stavili nasveti, ktere bode izvršil izborni nje odbor. Vanj voljen je predsednikom preč. g. dekan; namestnikom, za povzdigo in blagostan kmetijstva iskreno vneti gosp. Alojzij Lavrenčič; odbornikom preč. gosp. dr. Jurij Sterbenc, ter gg. Miroslav Vičič, Ferdo Gaspari in Špilar iz Št. Petra. S svojim protestom zoper občinske volitve niso naši politični nasprotniki ničesar dosegli. Jutri v soboto je volitev župana in štirih občinskih svetovalcev.

Iz Vipave, 23. januarja. Poročati mi je danes „Slovenec“ žalostno vest, grozno nesrečo, ki je zadela vrliga župana, g. J. Vrtoveca, na Gočah nad Vipavo. Podal se je ponesrečeni pretekli ponedeljek na somenj v Sežano. Domu vrnivšemu ponudi se prilika prisesti v koles nekega Vipavskega vozačaja, kateri pa menda tudi tisti dan ni bil čiste glave, ker podil je ubogo kljuso v divjem diru, a precej pri prvem ovinku se koles prevrne, in imenovani župan tako nesrečno pade, da je bil — prejemši še sv. zakrament poslednjega olja — v malo urah potem mrlič.

Vsakdo, ki je vrlega moža poznal, obžaluje nesrečnega. Bil je ranjki še mlad mož, vdovec brez obitelji, po osebi soditi, ne še 40 let star; vnet narodnjak, ter skozi in skozi poštenega značaja, mnogo čislán, kar pričuje tudi to, da so ga Gorčani si župana zvolili, ter bili popolnoma zadovoljni z njim.

Kakor marsikje, napravi tudi naša narodna čitalnica slovesno besedo na spomin Val. Vodnika 2. februarja z govorom, petjem, gledališčno predstavo, komičnim prizorom in godbo. Naloge so v dobrih rokah, in je upati lepega zabavnega večera. Sploh se nekaj časa sem kaže v našem trgu bolj pomirljivi in spravljivi duh ter je upati, da se počasi zopet povrne ona srečna stara sloga med Vipavce, ki je prejšnje čase tako lepo vladala med njimi. Čemu si greniti ure življenja zaradi malenkostnih slabosti in osebnosti. Proč toraj s preprirom! in vsi si zopet podajmo bratovsko roke v — čitalnici! Bog pomoz!

Iz Goriške okolice, 21. jan. Te dni sem bil po opravkih v Gorici. Lepe reči se tukaj zvedó. Irredenta postaja tukaj vsak dan predrzniša. Doslej je imela samo za bolj „omikane“ lahone glasilo neke „kurjere“, kakor ste gotovo že slišali. Ali na zgorej se lahonstvo šopiri in lepotiči; ona hoče tudi liste imeti v čisti toskanščini, če tudi poslednja ne teče tako gladko, posebno če jo judje verižijo. Pa še polnokrvnim italijanskim advokatom je, ni davno tega, „Eco“ Goriški dokazal slovnične in slovarske napake, ki so jih bili neki v velikem številu nakopičili celo v svojem pozivu za osnovanje nekega pol. društva, katero je z imenom „Unione“ oživelo. Da naši lahoni ne znajo toskanščine ali Dantejevega jezika, so pokazali tudi v tem, da vabijo iz Italije ljudi, ki naj bi prišli v Gorico učiti italijanščino na novi „katedri per la lingua italiana“. Enako imajo v Gorici učitelja iz rešene dežele za godbo, kakor bi tukaj tudi ne imeli gledališnih iger, ko bi rešenci ne hodili v znanih „kompanijah“ v Gorico.

Tudi mora biti Gorica kraj, kod daleč tam na Ogerskem, o katerem sem slišal praviti, da nima v planjavi nič kamenja. Na Dunaji sem videl kraško kamenje za gledišča in najlepše palače, in Dunajski judovski in nejudovski milijonarji so s kraškim kamenjem kaj zadovoljni. Ali hudo je to, da Gorica je tako daleč od tiste dežele, kateri pravijo Kras, in še dalj od Grgarja, kjer se tudi lepe škrlj krojijo. Kaj hočete: do cele 2 uri bi morali daleč po tako kamenje iz Gorice, ko bi ga hotli spraviti s slovenske zemlje v mesto Goriško. Zarad takih hudih zaprek, ki prevoznjo zavirajo, morali so naročiti za nov tlak čez Travniki ali, kakor se zdaj glasi „Piazza grande“, iz večega obližja, namreč iz Čedadada (Cividale). To kamenje ima ob enem to prednost, da je iz rešene zemlje, in Goriška laška mladina bo jako vesela, da bo mogla hoditi po rešeni zemlji prav po ceni, t. j. tudi tedaj, keadar ne plača vožnje železnične za v Videm. Praktični ljudje, kaj ne da so v Gorici, in samo bati se je, ali ne bo vsled nove obrtne postave Rotschild mesto Goriško tožil, ko se južni železnici obrt oškoduje, ker se ne bo treba voziti več tako pogostoma v rešeno deželo. Saj bo tlak rešene zemlje doma!

Pa kam sem zašel! Hotel sem povedati, da so vstanovili v Gorici tudi za „nižji narod“ poseben list v spakadranem narečju, katero ima polno psokv. S temi psokvami se listič polni v zasramovanje Slovencev. Kako da lahončici ta jezik umejo, razvidno je že iz tega, da se duh lističev oprijemlje že šolske mladine, in kakor so mi pripovedovali, so začeli že slovensko mladino s kamenjem lučati. To je lepi sad, a državno pravdnistvo je jako potrpežljivo v tem oziru, da se slovenska narodnost psuje tako grdo in besno, da ni možno pojasniti, ker bi bil vsak prevod oskrunjenje našega jezika. Iz vsega pa se vidi, da lahonško kulturo hočejo tudi na niže zatrositi, tje, kjer ljudstvo ni imelo še časa za take potrebe, ko se mora za drugi živež boriti. Ali lahonstvo se ne zmeni zato, da ljudstvo zaradi ubožstva in stradanja hira in boleha.

Da ne pozabim, naj še povem, da je irredenta jako vesela, da je prišel grof Hohenwart na mesto nedavno umrlega Auersperga; lahoni so se namreč silno bali, da dobí baron Depretis isti sedež, da bi ga toraj iz Trsta zgubili. Vlada Dunajska je potem storila slovanskim severnim in južnim neprijateljem dvojno ljubav, ker je obdržala bar. Depretisa onim, kterim je „vedno pravičen bil“, kakor se je lahonški Goriški list izrazil, in ker je Hohenwarta pobrala tam, kjer je bil na svojem mestu. Lepo vo-

ščilo našim državnim poslancem in slovenskemu narodu v obče za novo leto!

Naše slovstvo.

Profesor Zupančičevo „Pastirstvo“.

(Dalje.)

Tehtne so opazke na str. 171 gledé ptujih pridig: toda o tem predmetu je vmestneje govoriti v šoli, kakor v javnem listu. Ravno tako se mi zdi poln dragocenega blaga § 71.: kako učiti se pridige, kako obnašati se med pridigo v nekterih slučajih. „Ko bi mu pridižni rek iz spomina zginil“ — kar menda ni tako lahko, bi morebiti kazalo še najbolj, nikakega pridižnega reka ne povedati. Nasvetovani splošni reki, t. j. taki, ki bi se prilgale vsaki resnici, so prav za prav le deloma splošni in se prilgajo le gotovim resnicam. Čemu da bi vendar morala imeti vsaka pridiga rek? Dobro je, da ga ima, ali napačno bi kar nič ne bilo, ako bi ga tam pa tam tudi izpustili. Kolikrat bi se govor veliko bolj prosto razvijal in misli bi ne bilo treba kovati v nenaravne sponse, ako bi govorili brez pridižnega reka! Koliko neverjetnih izvajanj, koliko drznih skokov, koliko pregreškov zoper logiko se nahaja pri srednje vrste pridigarjih samo zaradi reka! Koliko truda prizadenejo mnogokrat ravno reki, se vé, da mnogokrat je pa tak pridižni rek podoben majhnemu zrncu, okoli kterega se začne hitro nabirati tvarina prihodnjega kristala. V takem slučaju, ko je kak izrek povod za pridižno premišljevanje, ima on popolno pravico pred pridigo. Da bi pa moral na vsak način povedati kak izrek, predno začnem govoriti, — kakor sem se namenil — o ponižnosti, čistosti, — ta dolžnost se mi neče razjasniti v moji glavi, drugače ako mi navada ne naklada te dolžnosti. Čemu bi bil vendar uvod in veliki stavek? — Sicer je pa ta moja misel nemerodajna in podal sem jo samo v prevdarek.

Skoro da je dovolj teh posamičnih opazk. Ne bilo bi spodobno in tudi ne pravično ugovarjati na tem polju skušenemu možu in sicer toliko manj, ker so tudi poti različne, ki vodijo do dovršenosti v umetnijski govorniški. Samo neko prašanje bom stavil in drznil se dati tudi odgovor, da dopolnim podani nam homiletični poduk. Gotovo se je že kdo prašal: Kaj pa je glavna stvar v govorništvu? Kaj pa je treba imeti najprej pred očmi, ako hočemo dobro govoriti? Poglej otroka, ki pripoveduje svojim tovarišem o kakem veselji ali strahu! Poglej in poslušaj razsrjenega človeka, kako izraža svojo nejevoljo! Poslušaj zgovorno mater, ki pripoveduje o svojih otrokih ali pa, ko plaka za svojim prvo-rojencem! To je govorniško: zakaj? ker prihaja iz srca, iz resnice, prepričanja, ker ima tako govorjenje naravni namen. Zakaj je aposteljnovo pridiga bila tako močna? Ker so govorili o tem, kar so videli in česar jim je bilo sree polno. Iz polnosti srca, iz prepričanja, iz žive vere je treba govoriti in z namenom govoriti, da bi svojo vero in svoje prepričanje vlili v druge: — tak govor mora biti dober. Nič ni tedaj bolj imenitno, kakor da se govori s pravim, z naravnim namenom. Nič pa ni tudi bolj neprijetno, kakor poslušati golo naučeno deklamacijo. In kako hitro spozna poslušalec, kedaj govori govornik to, kar ima v sreči in kedaj to, kar ima na jeziku ali v spominu! In zaradi tega ni pridigarska služba samo služba dolžnostna, ampak služba ljubezni božje in ljubezni do bližnjega. — Večkrat slišimo, da je dandanes svet zelo realen, t. j. da se samo za realnost ali istinitost briga. Tega tudi pridigarji ne smemo pozabiti. Naj se ozira pridiga vedno na istinito življenje, naj bodo primere, vzgledi in opazke iz življenja in za življenje. Ne govorimo vedno o kraljih in cesarjih in palačah in o časti ter drugih stvarih, ktere so poslušalcem neznan: v srce sezi in iz srca vzemi! Manj čudenja, manj vzklicov in več vzgledov ter dokazov! Sicer je pa ta predmet: o pridigarski resničnosti ali realnosti — tako imeniten, da bode morebiti prav govoriti v njem na drugem mestu.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Prihodnjo sredo), 28. t. m., bode imela sl. kmetijska družba svoj občni zbor dopoldne v dvorani mestne hiše. Želeti je,

da bi se udje vdeležili zbora prav v obilnem številu. — Zvečer ob 6. uri ima pa letni občni zbor tudi katoliška družba v lastnih prostorih na Starem trgu h. št. 13. Tudi tu je želeti prav mnogobrojnega vdeleževanja, ker take družbe vendar le niso brez vpliva, kakor bi znabiti kdo mislil.

(Za ranjcega knezo-škofa dr. Janeza Krizost. Pogačarja) je bila danes ob 10. uri dopoldne kot v obletnico velika črna maša, pri kateri so bili pričujoči mil. gosp. knez in škof Jakop Misija, ki so ob koncu tudi absolucijo odpeli; veliko mašo je imel preč. stolni župnik gosp. Anton Urbas; pričujoč je bil stolni kapitelj, mnogi gospodje in lepo število drugih vernikov. Tudi dolga vrsta mladine iz ubožnic pod nadzorstvom č. gg. redovnic se je pobožnosti vdeležilo.

(Letošnje postne pridige) v stolni cerkvi imel bode ptuj govornik.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) V pokoj stopi č. g. M. Korošec, župnik v Čirkovehah.

(Duhovske spremembe v Ljubljanski škofiji.) Čast. g. Tomaž Šlibar, župnik v Dupljah, stopi v stalni pokoj.

(„Danes bomo tiči!“) igralo se bode jutri v deželnem gledališču, na kar še enkrat vse rodoljube opozorujemo. Ker je to po novem letu prva slovenska predstava, nadjamo se razprodane hiše. Igra sama je za predpustni čas, kakor nalašč in pač ne bo nikomur žal, kdor se bo par uric ondi pomudil in s tem poštenemu slovenskemu gledališču gmotno in naravno pomagal.

(V poslednji seji) tukajšnjega mestnega odbora v četrtek zvečer predlagal je g. Hribar stavbo novega poslopja za c. kr. poštne in telegrafne urade, ker sedanji povečanemu poslovanju ondi nikakor ne ugajajo. Govornik je svoj predlog jako dobro vtemeljeval in ga je konečno mestnemu odboru v sprejem priporočil. Na podlagi tega se bo taisti obrnil s prošnjo do c. kr. ministerstva notranjih zadev, da naj izda postavo o zidanju omenjenega poslopja. Dalje je mestni odbor sprejel g. Hribarjev predlog na ustanovo otročjega zabavišča s slovenskim učnim jezikom, ter ga bo najkasneje do 1. maja t. l. izvršil. Klin s klinom! Nemškemu Kindergartnu slovensko otročeje zabavišče! V ta namen najelo se bode primerno stanovanje in sploh vse ukrenilo, kar bo za to potrebno.

G. Gogola poroča o prošnji šolskega vodje g. Belarja, da bi se mu vštete nektre svote v funkcijsko doklado. Ker pa sedaj tudi o plači in službi mestnih učiteljev Ljubljanskih dežela določuje, se prošnja s to opazko zavrne.

O napravi nemške šole je poročal gosp. dr. Tavčar. Povdarjal je, da bi se mestni zastop ne bil nikdar protivil napravi omenjene šole, če bila bi njena potreba postavno dokazana. Ugovor proti napravi se je opustil, ker se je sprevidela njegova neuspešnost in ker so v enakih razmerah propadli vsled razsodbe najvišjega upravnega sodišča tudi Nemci po Čeahah.

(Mestnemu odborništvu) se je odpovedal g. dr. Drč. Dr. Zarnik predlaga, da se mu izreče za trud pismena zahvala, kar se tudi zgodi.

(„Slavec“), slovensko delavsko pevsko društvo, ima svoj poluletni občni zbor v nedeljo 25. jan. v čitalnični restavraciji ob 2. uri popoldne, h kteremu se vljudno vabijo vsi gg. podporni in redni člani, kakor tudi vsi prijatelji društva. Dnevni red obsega: 1. Sprejem novo vstopivših članov ter vplačevanje doneskov. 2. Nagovor predsedstva. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Poročilo revizorjev. 6. Dopolnilna volitev odbora. 7. Posamezni nasveti in interpelacije. — Nadalje sklenil je odbor v zadnji seji prirediti 2. svečana ples in sicer za društvenike v čitalnični restavraciji; zadnji pustni večer pa na pustni terek ravno ondi.

Odbor.

(Poročil) se je g. Josip Hubad, c. kr. prof. v Kranju, z gospico Ivanko Pavšlerjevo 21. dan t. m. v Kranju.

(V Metliki) odpré v torek na 27. t. m. znan narodnjak, c. kr. notar, g. Franc Stajer svojo pisarno. Poleg notarskega posla prevzemal bo tudi zagovorništvo pri kazenskih zadevah. Pisarno imel bo v gradu viteza Savinška.

(Vabilo k slovesni besedi) v spomin Valentinu Vodniku, ktero priredi „Narodna čitalnica“ v Vipavi dne 2. febr. 1885 v svojih prostorih. —

Spored: 1. Slavnostni govor „Vodniku“ v spomin, govori g. V. Rohrmann. — 2. „Ilirija oživljena“, moški zbor. — 3. Vilhar: „Slavjanska“, moški zbor. — 4. Hajdrih: „Mladini“, moški zbor. — 5. Staré: „Blaznica v prvem nadstropju“, vesela igra v enem dejanju. — 6. Komični prizor s petjem. — 7. ples. Svira godba Bianchi iz Trsta. — Vstopnina 30 kr., sedež 20. kr. Vstopnina k plesu 50 kr. K obilni vdeležbi vabi odbor.

(Presvitla cesarica) je v našem Primorju, prelepem Miramaru, jako zadovoljna in se ne more prekrasnemu razgledu nikakor zadosti načuditi, ki se ji na vse strani odpira. V četrtek dopoldne podala se je ob 11. uri z dvornima gospema princezinjo Auerspergovo in gospico Majlathovo preko Kontovelja v Prosek, kjer so šle vse tri v cerkev. Vrnile so se še le ob 2. uri popoldne v Miramar. V okolici ji je posebno všeč Devinski grad, kamor se je presvitla gospa s svojim spremstvom tudi že po morji peljala. Do polovice pota sedela je visoka družba v ladjici, ktera je s pomočjo 12 c. kr. pomorščakov-veslarjev pod zapovedništvom fregatnega kapitana (podpolkovnika) kneza Wredeta po bliskovo hitro rezala mirno morsko raván med Miramarom in Devinom, potem se je pa presvitla cesarica presedla v c. kr. jahto „Phantasie“, ki se je vedno za ladjico vozila. Pod Devinskim gradom, ki je lastnina kneza Hohenlohe, se c. kr. jahta obrne nazaj proti Miramaru, kamor so ob četrta na pet došli. Za včeraj je presvitla cesarica nameravala izlet po morji v Reko in Pulj.

Včeraj dopoldne peljala se je presvitla cesarica zopet v Devinski grad, kjer je obiskala kneginjo Hohenlohe. Blizo celo uro se je pomudila ondi. Pozneje se je vozila do pol petih popoldne po morji.

(Cesarica in kaplan.) V Proseki, kakor „Tr. Tagbl.“ piše, bi bila šla cesarica rada v cerkev, ktera je bila pa zaprta. Pred njo stoji črno oblečen mož — ondašnji g. kaplan. Cesarica ga vpraša ali bi ne mogla v cerkev pogledati. Da pravi g. kaplan in odpre. Prva je odmolila princesa Auerspergova in tudi iz cerkve prišla, kjer se je z g. kaplanom takoj v pogovor zapletla. „Gospé so tukaj menda tuje?“ „Da“. „Ali bi smel vedeti od kod“. „Iz cesarskega dvora“. Na to g. kaplan še ves radoveden vpraša, kakošna je cesarica. Med tem pa presvitla cesarica sama iz cerkve stopi in namesto princese odgovori: „To se ne pové tako lahko, temveč jo je treba videti.“ Ko kaplan žalostno pristavi, da to ni tako lahko, ker nikogar v grad ne pusté, se cesarica dobrohotno nasmehne: „No, cesarico je lahko videti, prej nego bi se človek nadjal in celó v grad ni treba hoditi.“ Na to mu je presvitla gospa meneč, da je to cerkvenik, ponudila darilo v denarji, za kar se je pa g. kaplan zahvalil, rekoč: „Gospé me menda ne poznajo“. „No, odvrne presvitla cesarica veselo, nikari mi prehudo ne zamerite, toda če Vi mene ne poznate, se smem pač tudi jaz enkrat nad Vami zmotiti.“ Nato je odšla presvitla cesarica vesela dalje.

(Domačo obrt) jeli so na Štajarskem podpirati okoli Rogateca, -Slatine in okoli Ptuja. Prirediti si hočejo vrbišča in se pečati s pletenjem košar, jerbusev, koškov in druge enake pletenine, kar jim bo gotovo lepega denarja donajalo. Vrba po naših krajih že posebno rada raste, najraje pa ob potocih, rekah ali po vlažnem svetu. Naj bi se te lahko umljive obrti tudi drugod poprijeli.

(Stare obligacije) od leta 1809 izplačujejo se v Gradci v blagajnici „Landes - Obereinehmeramt“. Kdor jih kaj ima, naj jih pošlje dr. Radaju, dežel-nemu poslancu, ali pa naravnost v Gradec.

(Stolno cerkev Mariborsko) popraviti hoče, kakor „Slov. Gosp.“ poroča, Graški stavbar, g. Wolf, za 20.000 gold. Mož je v tem stroku mojster, kar je že dejansko dokazal.

(Zagorsko železnico) na Hrvaškem bodo gradili od Čakoveca v Varaždin do Zaprešič, kjer se bo sklepala z južno železnico. Postranska proga napravila se bode v Krapino. Železnica bo veljala šest milijonov.

(Ni vse zlato, kar se svetí) in ne vse katoliško, če tudi ima na čelu tiskano z velikimi besedami: „Gelobt sei Jesus Kristus!“ Povod temu opozoru dala je neka najnovejša predrznost židovska, ki misli na ta, med židi že nič več nenavaden način, polniti si žepé pri katoliški duhovščini. Nov časnik, z imenom „Katholische Gesellschaft“, se je vstanovil ter posebno po katoliških farovžih razpošiljal. „Corresp. Blatt für den kath. Clerus“

na nov časnik opozoruje in sviri se nanj naročevati, rekoč, da ne more pošten in dober katolik biti, kdor tako vseskozi židovske firme priporoča, kakor to omenjeni časnik dela. Židje se dandanes vseh le mogočih pripomočkov poslužujejo, da bi katoliško duhovščino po možnosti oskubli. Po svojih prodajalnicah, zlasti ako tržijo s cerkvenim blagom, imajo celó križanega Izveličarja ali podobe Matere Božje, pred katerimi celi dan lučice brijajo, le da katoličane s tem slepijo in jih k sebi vabijo. Toda po krivih nosovih in židovskem znamenju na obrazu jih bodete spoznali. List: „Katholische Gesellschaft“ izdal se je sam, ker je najtoplejše priporočal trgovca s cerkvenim blagom (Karol Fritz-a), kterega ravnatelj je žid Sim. Feichtinger in njegova žena Ida Kurandova. Tudi „Vaterland“ v tem smislu sviri in pravi, da glavni sodelovalec (toraj vrednik) nikoli ni bil pristaš in zagovarjalec katoliško-konservativnih razmer. In še tretji list v družbi, ogerski „Magyar Alam“ objavlja ravnokar „resno svarjenje“ katoliškemu občinstvu, zlasti prečastiti duhovščini, ki o glavnem sodelovalcu pravi, da je slaboglasno osebstvo, kterega se mora vsak ogibati. „Ta se je tukaj (v Peštu) označil kot pravi slepar, ki se bode kmalo s sodnijo seznanil.“ Naj to zadostuje za našo pozornost in previdnost.

Razne reči.

— Nasledki Tschinkel-novega konkurza za delavce se že jako slabo javljajo v zlih svojih nasledkih. Nad 30 razširjenih tovarn je vzlasti na Českem pripadalo tej firmi in med delavskim stanom bode to napravilo veliko bēde. V steklarni Hüttengrund in v dolu Karola Josipa se je nehalo s 15. januarjem delo in 150 delavcev je naenkrat brez mesta. V tovarnah za čokolado in cikorijo se bode sicer še tako dolgo delalo, da se surovine vporabijo, a potem bode zopet nekaj stotin delavcev brez zaslužka.

— Berač — otroka ukradel. Dva berača, izmed kterih je imel eden pohabljeno dete seboj, sta se pričkala v Brinzdorfu za darilo, pri kateri spletki je eden izmed njih zgrabil darovani denar. Na to zakriči drugi: „Ako mi ne daš denarja, te v nečem izdam.“ Ko to grozilo ni pomagalo, pripoveduje berač prihitevšim ljudem, da je sodrug njegov pohabljeno dete, ki ga ima pri sebi pred dvema letoma ukradel in ga nalašč pohabil, da bi s tem večje usmiljenje vzbudil pri ljudeh in od njih več denarja izmamil. Tu pa priskoči izmed ljudi ekonom Siegfried, zgrabi nesrečno dete in zakriči: Moje dete, moj sin! V resnici se je izgubil Siegfriedu pred dvema letoma njegov sinček, ki bi bil sedaj v starosti pohabljenega deteta. Tat je sicer dete branil z nožem, a premogli so ga vendarle in oddali sodbi.

— Ovece se bodo menda podražile, ker četa prof. Jägrovih gojencev, naj se namreč človek le v volno oblači, jako narašča. Celó stari, počitka potrebni fpruski maršal Moltke si je vse postelje svoje in tudi vso uniformo popravil po Jägrovih receptih. Tudi dva ministra, Maybach in Scholz, sta krepka in precejšnja svoja telesa povila v ovčjo dlako. Še celó ženske niso zaostale pri tem; kajti tudi one, na čelu jim grofica Pourtales, so se pridružile Jägrovim „jogrom“. Nu, za gospodarje, ki redé ovece, je to veselo znamenje, ker gotovo bode sedaj dobra kupčija za njihovo „robo“.

— Baron sir Filip Rose je prestopil s celo svojo rodbino (ženo in petimi otroci) k sv. katoliški veri. Njegov oče je bil najsrčnejši prijatelj pokojnega Beaconsfielda in izvrševatelj poslednje volje njegove.

— Kako to? Čulo in čitalo pa se je po raznih listih, s kakim navdušenjem je bila sprejeta nemška posadka v Kamerunu in kako krepko se je po afrikanskem obrežju razlegal „hoch“ nemškemu cesarju. Toda čuj, kaj se pripoveduje za sklep temu poročilu! — Veliko število prebivalcev zemlje je pobitih, drugi, vse popustivši, so ušli in njihova bivališča so bila popolnoma razstreljena. Izmed mož so hudo ranjeni trije pomorščaki in štirje pa malo. Kako to?

— „Novi Izrael“ na Ruskem. Ker na Ruskem, vzlasti na jugu v Odeškem okraju, vedno in vedno žide trapijo in preganjajo, se je med Židi samimi vzrodila misel, da bi ostavili vero svojih otcv in se poprijeli vere pravoslavne — vero gostiteljev svojih. Ker pa vendar ta misel pokazuje nekako veliko drznost in si stavi velikanske zahteve, so agitatorji nastopili pot, po kterem se bo polagoma to zgodilo. Teh agitatorjev je mnogo in velika večina jih je učiteljskega stanú židovskega; sklenili so ustanoviti novo sekto, pod imenom „Novi Izrael“ in na ta način hoté židovsko ljudstvo pridobiti pravoslavni cerkvi. Ruska vlada se vé da nič ne nasprotuje tej sekti, marveč zagotavlja jo svoje obrambe s posebnimi zakoni in nedavno je dala „Novim Izraelcem“ dovoljenje, naj si v Kišenevu zgradé lastno sinagogo, ktera se je 5. januarja slavnostno od-

prla. Ustanovitelj te nove sekte, Josip Rabinovič, je dokazoval obilno pričujočemu judovstvu, da je vera židovska bedasta, ker židje še sedaj pričakujejo Mesija, da si je že davno prišel. Ta slavnost je vzbudila v bližnjem židovstvu veliko zavzetje in gibanje.

Telegrami.

Petrograd, 24. jan. Med Rusijo in Nemčijo napravila se je pogodba na medsobojno izročitev ubežnih hudodelcev prizadetih pri naslednjih hudodelstvih: nakane na cesarja in njegovo družino, razžaljenje, umor, poskušeni umor, kakor tudi osebe zarad izdelovanja ali ohranitve razstrelbin.

Carigrad, 24. jan. Ministerski sovět zavrgel je soglasno pogoje, pod kterimi bi baron Hirsch prevzel dogradbo turških železnic.

Rim, 23. jan. Lavine po Cuneji, Ivreji in Suzi grozno gospodarijo. 18 mrličev izvlekli so zopet izpod snega. V Brosaski, Sparoni, Moaski, Exillu in Frasineri so do sedaj izvlekli že 69 mrličev spod lavin.

Washington, 23. jan. Odbor zastopniške kamore predlagal je načrt postave, da bi se neamerikanskim državljanom prepovedal nakup ali pridobitev posestva.

Tujci.

22. januarja.

Pri **Maliči**: E. Stenzel-Tokarsky, vsučiliščnik, iz Krakove. — Fischel, Fischer, Gutfreund, Engel, Knopf, Wolf, Neumann, Kraus, trgovci, z Dunaja. — Anton Zupan, zasebnik, iz Reke. — Muley, zasebnik, iz Vrhnike.

Pri **Stonu**: Koelbl, Oesterreicher, Kobler, trgovci, z Dunaja. — Terezija Gessner, gled. igralka, iz Gradca. — Arnautovič in Dimic, trgovca, iz Bosne. — Kaindl, trg. pot., iz Sierminga. — Hirsch, c. k. podpolkovnik, iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Arnold Richmond, zasebnik, s soprogo, iz Celoveca. — Dr. Cleva, zasebnik, iz Vodnjana.

Umrlj so:

22. jan. Anton Tipel, krojaški mojster, 65 let, Stari trg št. 26, jetika.

V bolnišnici:

19. jan. Marija Mohar, gostija, 77 let, vodenica. — N. N., nepoznani mož, blizo 50 let star, umirajoč iz Vrhnike pripeljan, za jetiko.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

24. januarja.

Papirna renta po 100 gl.	83 gl.	05 kr.
Sreberna	83	85
4% avstr. zlata renta, davka prosta	106	25
Papirna renta, davka prosta	98	50
Akcije avstr.-ogerske banke	865	—
Kreditne akcije	300	80
London	123	55
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	79
Francoski napoleond.	9	77
Nemške marke	60	35

Od 23. januarja.

Ogerska zlata renta 6%	— gl.	— kr.
„ „ 4%	97	45
„ „ papirna renta 5%	93	55
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl.	104
„ Länderbanke	101	25
„ avstr.-oger. Lloyd v Trstu	559	—
„ državne železnice	304	—
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	215	—
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	126
4% „ „ „ 1860	500	138
Državne srečke iz l. 1864	100	172
„ „ „ 1864	50	170
Kreditne srečke	100	176
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	19
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	112	—
„ Ferdinandove sev.	105	50
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	—

Novo svečarijo

prišel je spodaj podpisani, ki je bil blizo 20 let v slavno znani svečariji r. Franciške Šupevec, nekako 10 let pa delovodja.

Prav vljudno se priporočam prečast. duhovščini in sl. občinstvu, da bi me blagovolili obilno počastiti z naročili.

Obetam izdelovati sveče le iz čistega voska in kolikor mogoče po nizki ceni.

Lovrencij Češnjovar,

v Florijanskih ulicah h. št. 3. (3)

Prave garantirane
voščene sveče

in
voščene zavitke

priporoča prečast. duhovščini in gospodom trgovcem po najnižji ceni

OROSLAV DOLENEC,

(7) svečar v Ljubljani.

FRANC STAJER

c. kr. notar

in

zagovornik v kazenskih stvareh,

odpre v torek dné 27. januarja 1885

svojo pisarno

v Metliki,

v grajščni viteza dr. Josip Sawinschegg-a.

Zobozdravnik Schweiger

z Dunaja

biva

v hotelu „pri Maliči“, II. nadstropje, št. 23-24,

posluje vsak dan

od 9.—1. ure in od 2. do 5. ure popoldne.

Cela zobovja in posamni zobje

izdeljuje se po najboljših do zdaj izkušenih navodih ameri-

kanske in nemške sestave.

Pri novih zobovjih brez peres daje se nov amalgamiran kavčuk, ki v sled svoje lastne teže v spodnji čeljusti tako trdno tliči, kot bi bil s peresi pritrjen; gorenje zobe na zahtevanje z vzdušnim tlakom.

Plombiranje zob z zlatom, zlatim in platina-amalgamom ter cementom.

Najnovejši od zobnega zdravnika dr. Herbst iz Bremena izumljeni način, votle zobe polniti z zlatom, izvrševal bom az; način ta pripoznali so prve ameriškanske avtoritete kot najboljšo zlato plombo, koja se jako trdno prime in ob zobovnih straneh vtrdi.

Jednacega učinka je od istega uvedeni zlati amalgam, ki je skoro sličen dobrnosti zlata in se le v take zobe vdevlje, koji so preslabi za zlato plombo. **Cementna plomba** ugodna je zlasti za sprednje zobe, ker se zobem jednaka barva prevarljivo lahko ponareja; je jako močna in se hitro strdi (v petih ali desetih minutah).

Vsak zoboból se takoj zatré, boleče zobe plombira se še le po polnem odstranjenju bolečine. Po mojem do zdaj ohranjenem in mnoga leta izkušenem navodu polnijo se i zobne korenine a isto tako po polnem gnjili zobje, če še tako bolé, ne da bi je bilo treba izrvati, tako da je možno ž njimi jesti in jed prežvekati brez vsake bolečine.

Vse operacije se brzo in zanesljivo izvršujejo; popravljnja in neprimerna zobovja se vsprejemljejo radovoljno v pretvarjanje.

Ker se nameravam v Ljubljani nastaniti, skrbel in trudil se bom tudi tū, pridobiti si z vestnim, dobrim in solidnim delom ter poslovanjem zaupanje p. n. občinstva. Konečno omenjam še, da sem z vsemi potrebnimi pripravami in opravo sedanje moderne zobne umetelnosti in tehnike popolnem preskrbljen, toraj mi je tudi možno, popolnem ugajati vsem zahtevam p. n. občinstva, ki v to stroko spadajo. (2)

Hiša na prodaj!

V trgu Vipavskem prodá se zidana, z opeko krita, deloma novo zidana, na leto okoli 400—450 gl. obresti nesoča, za vsaktero kupčijo, kakor tudi gostilno jako pripravna hiša, z mnogimi sobami, hlevi in jako lepim vrtom, borjačo in gozdnimi pravicami. — Cena jej je 5050 gold. — Ponudbe naj se pošiljajo g. Josipu Prosenecu, glavnemu zastopniku „Aziende“ v Ljubljani. (3)

Priznано nepokvarjene izvrstne
voščene sveče

izdelujejo (15)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani

se dobiva knjiga:

„Ne v Ameriko!“

Spisal Jak. Aléšovec.

Cena 1 gl., po pošti 5 kr. več.

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.